

LIETUVOS NEGALIOS ORGANIZACIJŲ FORUMAS (LNF) 2021 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Vadovaujantis Lietuvos negalios organizacijų forumo (LNF) įstatais asociacijos veiklos tikslai:

- atstovauti ir ginti žmonių su negalia pilietines, socialines ir ekonomines teises bei skatinti lygias galimybes visose Lietuvos ir Europos institucijose, tarp jų – ir teismuose, bendradarbiaujant su socialiniais ir valstybiniais partneriais, tarptautinėmis organizacijomis ir Europos Sąjungos bei Europos Ekonominės Zonos agentūromis, užtikrinant nediskriminavimo principo įgyvendinimą.
- prisidėti siekiant Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencijoje ir jos Fakultatyviajame protokole numatytų tikslų ir skatinti prigimtinių žmogaus orumą;
- skleisti informaciją apie žmonių su negalia socialinę padėtį bei socialines programas, savo veikla prisidėti prie aktualių socialinių klausimų sprendimo;
- dalyvauti formuojant šalies socialinę politiką siūlant bei įgyvendinant socialines programas bei projektus, orientuotas į žmonių su negalia socialinių poreikių tenkinimą;
- numatyti, analizuoti perspektyvias, prioritetines socialinės ir visų kitų sričių įtraukios politikos kryptis ir jas įgyvendinti;
- dalyvauti tobulinant įvairių sričių darbuotojų profesinio rengimo, jų kvalifikacijos kėlimo ir atestavimo sistemą;
- padėti atitinkamoms institucijoms plėtoti socialinę pagalbą žmonėms su negalia;
- skatinti žmonių su negalia socialinių problemų mokslinius tyrimus, propaguoti Forumo narių veiklos rezultatus.

Uždaviniai:

- aktyviai bendradarbiauti su įvairiomis šalies valstybinėmis, savivaldybės, nevyriausybinėmis, privačiomis institucijomis bei tarptautinėmis organizacijomis, siekiant žmonių su negalia visiškos socialinės integracijos;
- įteisinti ir kontroliuoti priemones, kuriomis atsižvelgiama į pasiūlymus tobulinant įstatymus bei organizuojant strategines kampanijas; siekti daryti teigiamą įtaką politikai ir priemonių įgyvendinimui Lietuvoje ir Europos Sąjungoje;
- atstovauti žmonių su negalia teisėms ir interesams Lietuvoje ir Europos Sąjungoje, Įstatuose ir Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencijoje bei jos Fakultatyviajame protokole numatytiems tikslams ir uždaviniams pasiekti;
- ginti asmenis, kuriems nesuteiktos lygios galimybės dėl jų lyties, rasės, amžiaus, negalios, seksualinės orientacijos, religinių įsitikinimų ir kitų tapatybės bruožų;
- dalyvauti programų ir teisinio reguliavimo ekspertizėse;
- užmegzti ir palaikyti ryšius su partneriais Lietuvoje ir užsienyje, visų pirma, tose šalyse, kuriose savo veiklą vykdo Europos Neįgaliųjų Forumo nariai;
- rengti seminarus, mokymus, konferencijas;
- leisti mokslinio ir populiaraus turinio periodinius leidinius bei kitas publikacijas;
- savo iniciatyva ar dalyvaujant darbo grupėse tirti, analizuoti ir spręsti aktualius žmonių su negalia socialinius klausimus;
- organizuoti įvairių sričių darbuotojų ir specialistų kvalifikacijos kėlimo seminarus;
- teikti pasiūlymus Lietuvos Respublikos Seimui, Vyriausybei, kitoms institucijoms svarstant ir priimant naujus, keičiant ir papildant jau priimtus teisės aktus, reglamentuojančius žmonių su negalia teisinę padėtį, įgyvendinant socialines programas ir projektus, orientuotus tenkinti žmonių su negalia socialinius poreikius;
- platinti ir propaguoti savo veiklą, jos tikslus, uždavinius bei veiklos rezultatus, supažindinti su ja visuomenę ir siekti, kad informacija būtų prieinama kiekvienam žmogui;

Vadovaujantis LNF tikslais ir uždaviniais 2021 m. asociacijos atlikti darbai:

2021 m. įvyko 3 LNF tarybos narių susirinkimai ir 2 visuotiniai LNF narių susirinkimai/strateginė sesija.

- 2020 m. kovo 31 d. (online, ZOOM), LNF Tarybos posėdis;
- 2020 m. gegužės 24 d. (online, ZOOM), LNF visuotinis narių susirinkimas;
- 2021 m. rugsėjo 03 d. (online, ZOOM), LNF Tarybos posėdis.
- 2021 m. lapkričio 18-19 d., Vilnius, strateginė sesija/visuotinis LNF narių susirinkimas.
- 2021 m. gruodžio 15 d. (online, ZOOM) LNF Tarybos susirinkimas.

2021 metais ketverių metų kadencijai išrinkta nauja organizacijos Taryba ir prezidentas.

Naujai 2021-2025 m. kadencijai išrinkta LNF taryba: Sigitas Armonas (Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjunga), Kęstutis Vaišnora (Lietuvos kurčiųjų draugija), Aušra Degutytė (Lietuvos asociacija "Gyvastis"), Dana Migaliova (Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija "Viltis"), Rasa Kavaliauskaitė (Lietuvos žmonių su negalia sąjunga), Vaidotas Nikžėnaitis (Lietuvos sutrikusios psichikos žmonių globos bendrija), Egidijus Grigonis (Lietuvos paraplegikų asociacija), Lina Sasnauskienė (Asociacija "Lietaus vaikai").

LNF asociacijos prezidentas – Dovilė Juodkaitė.

2021 m. gruodžio 31 d. LNF sekretoriato dirbo 7 darbuotojai: Dovilė Juodkaitė, Henrika Varnienė, Lina Garbenčiūtė, Simona Aginskaitė, Rūta Udraitė-Mikalauskienė, Goda Ščupokaitė, Dalia Kuliešienė, organizacijos buhalterinę apskaitą tvarkė Jurgita Lapinskienė. Dar 8 darbuotojai įdarbinti išskirtinai projektinėms veikloms.

2020 gruodžio 31 d. turėjo **14 tikrųjų narių ir 1 asocijuotą narį** – 2021 gruodžio 31 d. turėjo **14 tikrųjų narių ir 1 asocijuotą narį**. 2021 m. kovo 31 d. LNF Tarybos sprendimu priimtas naujas narys - Lietuvos epilepsija sergančiųjų sąjunga „EPILĖ“. 2021 m. gruodžio 15 d. LNF Tarybos sprendimu Lietuvos žmonių su negalia aplinkos pritaikymo asociacijos narystė Lietuvos negalios organizacijos forume sustabdyta.

Vienijami juridiniai asmenys:

	Pavadinimas	Įm. kodas	Teisinė forma	NVO statusas
1	Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjunga	190650319	Asociacija	X
2	Lietuvos kurčiųjų draugija	190785548	Asociacija	X
3	VŠĮ Psichikos sveikatos perspektyvos	125446837	Viešoji įstaiga	X
4	Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Viltis“	290666790	Asociacija	X
5	Lietuvos sutrikusios psichikos žmonių globos bendrija	291942170	Asociacija	X
6	Lietuvos šeimų, auginančių kurčius ir neprisigirdinčius vaikus, bendrija „Pagava“	191973072	Asociacija	X
7	Lietuvos žmonių su negalia sąjunga	191909625	Asociacija	X
8	Lietuvos paralimpinis komitetas	190651563	Asociacija	X
9	Spina Bifida ir Hidrocefalija asociacija	302997737	Asociacija	X
10	Lietuvos asociacija „Gyvastis“	191609186	Asociacija	X
11	Lietuvos žmonių su stuburo pažeidimais asociacija	191869255	Asociacija	X
12	Lietuvos paraplegikų asociacija	191905185	Asociacija	X
13	Lietuvos autizmo asociacija "Lietaus vaikai"	303022421	Asociacija	X
14	VŠĮ SOPA	300570569	Viešoji įstaiga	X
15	Lietuvos epilepsija sergančiųjų sąjunga „EPILĖ“	303566572	Asociacija	X

Veikla pagal kryptis

2021 m. visuotinio narių susirinkimo patvirtintos šešios LNF veiklos kryptys 2021 metams, atsižvelgiant atitinkamai į 2021 m. (NRD) bei kitą projektinį finansavimą:

1. Tarptautinių teisės aktų, ES direktyvų bei reglamentų ir LR teisinės bazės harmonizavimas ir įgyvendinimo priežiūra;
2. Pasiūlymai dėl LR įstatyminės bazės papildymo ir galiojančių įstatymų priežiūros;
3. Bendradarbiavimas su LR savivaldybėmis;
4. Neįgaliųjų organizacijų atstovavimas, bendravimas su politikais;
5. Bendradarbiavimas su kitomis institucijomis;
6. LNF stiprinimas.

1. Tarptautinių teisės aktų, ES direktyvų bei reglamentų ir LR teisinės bazės harmonizavimas bei įgyvendinimo priežiūra.

1.1. JT Neįgaliųjų teisių konvencija ir jos Fakultatyvus protokolai.

- 1.1.1. LNF 2021 m. vykdė Konvencijos įgyvendinimo stebėseną, prižiūrint ir vertinant valstybės institucijų veiklą, įgyvendinant atitinkamas Konvencijos nuostatas, dalyvaujant susitikimuose bei teikiant savo pastabas bei rekomendacijas vykdomai politikai, rengiamiems teisės aktams, kt. Minint dvidešimt metų Lietuvos negalios organizacijų forumo veiklą, buvo organizuota diskusija (2021-08-26 Diskusija „Žmonių su negalia teisės Lietuvoje: kas įvyko per du dešimtmečius?“, diskutuojant apie pasiektą pažangą įgyvendinant Konvencijos nuostatas, bei ateities planus.
- 1.1.2. LNF teikia savo ekspertinę nuomonę/poziciją apie JT Neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatų įgyvendinimą Lietuvoje vykdomuose tyrimuose, apklausose bei tarptautiniu mastu vykdomuose tyrimuose.
- 1.1.3. 2021 m. parengta ataskaita "Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimas Lietuvoje, žmonių su negalia požiūriu". Tyrimui atlikti buvo naudotas klausimynas, kurį sudaro 30 požymių, vertinančių negalią turinčių asmenų padėtį, požiūrį, patirtį įvairiose gyvenimo sferose (ugdymo, viešojo sektoriaus įstaigų pasiekiamumo, sveikatos paslaugų prieinamumo ir kokybės ir kt.). Tyrimo metu buvo siunčiami el. laišku su kvietimu dalyvauti apklausoje bei laiške pateikta nuoroda į apklausą. Dalyvavimas apklausoje buvo savanoriškas. Tyrimas buvo atliekamas 2021 m. balandžio 12 d. – gegužės 27 d. Tyrimo metu el. nuorodą į apklausą paspaudė 623 asmenys. Anketos, kurios buvo pradėtos pildyti, tačiau nebaigtos, taip pat anketos, kuriose neatsakyta į sociodemografinius klausimus, į rezultatų analizę nebuvo įtrauktos. Ataskaita parengta remiantis 387 respondentų atsakymais.
- 1.1.4. 2021 m. darbą Žmonių su negalia stebėsenos komisijoje tęsė LNF atstovai: Vytautas Pivoras, Aidis Gudavičius. Vadovaujantis LR Lygių galimybių įstatymu, Komisija prie LGKT vykdo Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo stebėseną.

1.2. Darnaus vystymosi darbotvarkė 2030 ir Darnaus vystymosi tikslai

- 1.2.1. 2021 m. LNF rėmėsi Darnaus vystymosi darbotvarkę ir tikslais vykdydami advokaciją Lietuvoje dėl negalios įtraukimo ir konkrečių su negalia susijusių kriterijų bei rodiklių teikiant pasiūlymus rengiamiems strateginiams dokumentams: Nacionalinis pažangos planas, atskirų ministerijų Plėtros programos, Aštuonioliktosios Vyriausybės programa bei jos nuostatų įgyvendinimo planas, Nacionalinis Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas 2021-2026, kt.

1.3. ES finansinės programos ir fondai.

LNF įsitraukė į naujojo ES finansavimo periodo 2021-2027 m. planavimo veiklas.

- 1.3.1. Kartu su Nacionaline nevyriausybinėse organizacijų koalicija dalyvauta politinėse diskusijose dėl NVO vaidmens įgyvendinant ES struktūrinių finansinių programų lėšas, NVO kaip pareiškėjų įtraukimo į projektinius šaukimus.

- 1.3.2. Lina Garbenčiūtė yra įtraukta į Nacionalinės švietimo agentūros vykdomų Europos sąjungos paramos fondų finansuojamų projektų priežiūros komitetą.
- 1.3.3. LNF aktyviai įsitraukė ir teikė siūlymus Lietuvos institucijoms rengiant Nacionalinį Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą 2021-2026 m. "Naujos kartos Lietuva", kuris skirtas COVID-19 pasekmių šalinimui ir ekonomikos gaivinimui, žaliosios ekonomikos bei skaitmenizacijos ir sveikatos, švietimo, socialinių sistemų atsparumui didinti.

1.4. Europos Sąjungos Parlamento ir Europos Sąjungos Tarybos 2016 m. spalio 26 d. direktyva dėl Viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumo

- 1.4.1. 2021 m. LNF toliau aktyviai dirbo ties Europos Sąjungos Parlamento ir Europos Sąjungos Tarybos 2016 m. spalio 26 d. direktyvos dėl Viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumo perkėlimo į nacionalinę Lietuvos teisę, bei pasirengimo taikyti direktyvos nuostatas praktikoje užtikrinant viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių prieinamumą.
- 1.4.2. Taip pat LNF toliau veikė dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2019/882 2019 m. balandžio 17 d. dėl gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimų (ES Prieinamumo Aktas) perkėlimo į Lietuvos nacionalinę teisę. LNF atstovai dalyvavo EDF organizuojuose mokymuose apie Prieinamumo Akto garantijas, perkėlimą į nacionalinę teisę, kt.

1.5. Europos Tarybos konvencija dėl smurto prieš moteris ir smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija)

2021 m. LNF toliau tęsė veiklą dėl smurto prieš moteris su negalia prevencijos ir apsaugos. Atlikta 1 tikslinė moterų ir mergaičių su negalia viktimologinė apklausa dėl moterų ir mergaičių su negalia patiriamo smurto (dalyvavo 105 respondentai Lietuvos mastu; parengta 1 tyrimo ataskaita).

2021-12-23 suorganizuota 1 diskusija – smurto tyrimo apklausos rezultatų pristatymas nuotoliniu būdu, kur dalyvavo atsakingų institucijų atstovai, srities ekspertai, pagalbos smurto artimoje aplinkoje paslaugas teikiančių centrų atstovai, siekiant aptarti tyrimo rezultatus, šviesti išnaudojimo ir smurto prieš negalią turinčias moteris atpažinimo klausimais, bei pateikti rekomendacijas dėl smurto prieš moteris ir mergaites su negalia prevencijos ir pagalbos joms teikimo.

2. Pasiūlymai dėl LR įstatyminės bazės papildymo bei galiojančių įstatymų priežiūros.

2.1. 2021 m. LNF rengė rekomendacijas ir nuolat teikė konsultacijas teisės aktų tobulinimui dėl užimtumo sistemos tobulinimo, prieinamos informacijos užtikrinimo, įtraukaus švietimo bei švietimo įstaigų prieinamumo, sveikatos paslaugų prieinamumo, rinkimų fizinio ir informacinio prieinamumo užtikrinimo žmonėms turintiems įvairias negalias, dėl NVO įstatymo, dėl rengiamų strateginių dokumentų: Nacionalinio pažangos plano ir su negalia susijusių rodiklių, dėl Vyriausybės programos ir jos įgyvendinimo plano, atskirų Ministerijų rengiamų Plėtros programų ir kt. Šie siūlymai buvo perduoti Seimo komitetams, Vyriausybei, Ministerijoms.

2.1.1. Dėl įstatymų:

- SADM Dėl Užimtumo įstatymo pakeitimų, Nr. 1088
- LRS Raštas Dėl Socialinių paslaugų įstatymo, Nr. 1094
- LRS Dėl teisės akto projekto dėl 1,2 GPM skyrimo NVO, Nr. 1096

2.1.2. Dėl programų:

- LSA, ŠMSM, SAM Dėl Memorandumo dėl sveikatos ir švietimo įstaigų prieinamumo asmenims su individualiais poreikiais įgyvendinimo, Nr. 1039.
- LRV Dėl Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, Nr. 1046
- LRV Dėl RRF plano Naujos karto Lietuva, Nr. 1053

- 2021-05-10 LR Teisingumo ministerijai ir LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai Dėl teisinio neveiksnumo nustatymo praktikų ir alternatyvių modelių reglamentavimo, įgyvendinimo ir stebėsenos, Nr. 1055.
- Seimo rinkimų analizės grupei Dėl rinkimų sistemų ir juos lydinčių teisės aktų įgyvendinimo tobulinimo, Nr. 1059
- SADM Dėl socialinės reabilitacijos paslaugų, Nr. 1097
- ŠMSM Dėl įtraukaus švietimo plano, Nr. 1072
- NRD Dėl Asociacijų veiklų aprašo, Nr. 1066

2.1.3. Dėl įtraukiojo švietimo:

- LR ŠMSM Dėl individualizuotos programos paskyrimo pagal vaiko gabumus, o ne diagnozę, Nr.1060 .
- LR Seimo neįgaliųjų komisijai Dėl LR mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 76, 82, 821 straipsnių pakeitimo ir papildymo 82 straipsniu įstatymo projekto, Nr. 1061.
- LR švietimo ir mokslo komitetui Dėl LR mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 76, 82 (2), 82(1) straipsnių pakeitimo ir papildymo 82 straipsnių įstatymo projekto, Nr. 1076.

2.1.4. Kiti raštai:

- VLK prie SAM, LR SAM Dėl sanatorinio gydymo skyrimo tvarkos vaikams nuo gimimo, Nr.1049
- VLK prie SAM, LR SAM Dėl sanatorinio gydymo kompensavimo tvarkos vaikams ir suaugusiems su ne negalia), Nr.1052
- 2021-05-17 LR Prezidentui Gitanui Nausėdai, LR Seimo Žmogaus teisių komiteto pirmininkui Tomui Vytautui Raskevičiui, LR Ministrui Pirmininkei Ingridai Šimonytei, LR Sveikatos apsaugos ministrui Arūnui Dulkiui, LR Užsienio reikalų ministrui Gabrieliui Landsbergiui, LR Teisingumo ministrui Evelinai Dobrovolskai, LR Socialinės apsaugos ir darbo ministrui Monikai Navickienei kreipimasis dėl nepritarimo Oviedo konvencijos papildomo protokolo priėmimui, Nr. 1060.
- LR TM Dėl UPR pranešimo, Nr. 1078
- LR Kultūros min., Seimo kultūros komitetui Dėl Kauno Vytautos g. rekonstrukcijos, Nr. 1089
- NDNT, NRD Dėl ES negalios kortelės, Nr. 1050
- LR SKĮ atsakymas į raštą dėl TPNC veiklos, Nr. 1091

2.2. 2021 m. tęsiantis COVID-19 pandemijai LNF dalyvavo tarpinstituciniuose pasitarimuose, nuolatos vykdė LR Vyriausybės, LR Sveikatos apsaugos ministerijos bei Ekstremalių situacijų vadovo sprendimus dėl COVID-19 pandemijos kontekste karantino bei kitų apribojimų, tiesiogiai susijusių su socialinių paslaugų teikimu, švietimo užtikrinimu, viruso plitimo prevencijos ir suvaldymo priemonių, stebėseną. Parengti raštai dėl viruso ir karantino pasekmių vaikams ir suaugusiems su negalia:

3. Bendradarbiavimas su LR savivaldybėmis:

3.1. 2020 m. sausio 28 d. LNF iniciatyva buvo pasirašytas Memorandumas dėl švietimo ir sveikatos priežiūros įstaigų prieinamumo, kurio šalimis buvo LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija ir LNF. 2021 m. LNF vykdė Memorandumo įgyvendinimo stebėseną, susitinkant su Memorandumo šalimis bei atskiromis savivaldybėmis. 2021-04-30 Susitikimas su LSA; 2021-05-10 Susitikimas su Seimo neįgaliųjų komisija; vyko nuolatiniai susitikimai-pasitarimai su LR Vyriausybe, kuri įsijungė į Memorandumo koordinavimo procesą.

3.2. Susitikimai-diskusijos su savivaldybėmis: 2021-03-29 suorganizuotas 1 susitikimas-diskusija su Vilniaus miesto savivaldybe dėl sveikatos ir švietimo paslaugų prieinamumo užtikrinimo (2020 m. Memorandumo įgyvendinimo) ZOOM platformoje; 2021-06-08 Susitikimas su Kauno m. sav., dėl sveikatos ir švietimo paslaugų prieinamumo užtikrinimo (2020 m. Memorandumo įgyvendinimo) ZOOM platformoje; 2021-06-14 suorganizuotas 1 susitikimas-diskusija su Trakų rajono savivaldybe

dėl sveikatos ir švietimo paslaugų prieinamumo užtikrinimo (2020 m. Memorandumo įgyvendinimo) ZOOM platformoje; 2021-06-22 suorganizuotas 1 susitikimas-diskusija su Kupiškio rajono savivaldybe dėl sveikatos ir švietimo paslaugų prieinamumo užtikrinimo (2020 m. Memorandumo įgyvendinimo) ZOOM platformoje.

4. Neįgaliųjų organizacijų atstovavimas, bendravimas su politikais.

- 4.1. Per 2021 m. buvo organizuoti susitikimai su LR Prezidentūros atstovais, Seimo komitetų nariais, LR Vyriausybės atstovais, Švietimo, Sveikatos apsaugos, Teisingumo, Susisiekimo Ministerijomis, Vyriausiąja rinkimų komisija, Seimo nariais ir kt. politikais dėl JT Neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo ir kitų atskirų žmonių su negalia opių klausimų. Tokiu būdu buvo siekiama vieningai įtakoti sprendimų priėmėjus priimti/tobulinti reikšmingus ir palankius negalios bendruomenei teisės aktus.
- 4.2. LR Vyriausybės kanceliarijos vykdyta nuosekli negalios bendruomenei aktualių klausimų stebėseną švietimo, sveikatos paslaugų ir infrastruktūros prieinamumo, rinkimų prieinamumo ir kitais aktualiais klausimais. 2021 m. vyko susitikimai su LRV, LSA, SAM, SADM, ŠMSM, kt. atsakingomis institucijomis dėl Memorandumo dėl sveikatos ir švietimo įstaigų prieinamumo užtikrinimo asmenims su negalia; organizuoti susitikimai ir pasitarimai dėl aplinkos ir transporto infrastruktūros pritaikymo asmenims su individualiais poreikiais.
- 4.3. 2021-06-01 pasirašytas Memorandumas dėl transporto priemonių ir transporto fizinės ir informacinės infrastruktūros pritaikymo individualių poreikių turintiems žmonėms, kurį pasirašė Susisiekimo ministerija ir jai pavaldžios įstaigos, LNF ir kitos negalios organizacijos. Memorandumo tikslas – atkreipti dėmesį į Lietuvos kelių, geležinkelių, oro, vidaus vandenų ir jūrų transporto fizinės ir informacinės infrastruktūros, transporto priemonių ir paslaugų prieinamumo individualių poreikių turintiems žmonėms problemas ir siekti užtikrinti šių paslaugų teikimą.
- 4.4. Buvo tęsiamas bendradarbiavimas ir stebėseną, ketvirtiniai susitikimai-pasitarimai dėl Geležinkelių infrastruktūros ir transporto priemonių, paslaugų pritaikymo asmenų su negalia poreikiams.
- 4.5. LNF aktyviai bendradarbiavo su LR Seimo Neįgaliųjų teisių komisija, kurios posėdžiuose 2021 m. kelti ir nagrinėti daugelis negalios bendruomenei aktualių klausimų.
- 4.6. 2021 m. suorganizuotos **5 švietėjiškos veiklos, seminarai** LNF nariams, visuomenei, specialistams: 2021-05-05 Tarptautinė konferencija skirta Europos savarankiško gyvenimo dienos paminėjimui „Tikslas – visiems prieinama skaitmeninė aplinka“, vykusį nuotoliniu būdu; 2021-08-26 Diskusija „Žmonių su negalia teisės Lietuvoje: kas įvyko per du dešimtmečius?“, kontaktinis ir nuotolinis renginys; 2021-11-24 Visuomenės ir švietimo bendruomenės nuostatų keitimo renginys - seminaras „Įtraukusis švietimas tikrai veikia“, pristatęs Kanados gerą patirtį įtraukaus švietimo srityje, vykęs nuotoliniu būdu; 2021-12-03 1 Diskusija "Nuo išaukštinimo iki atstūmimo", skirta paminėti Tarptautinę asmenų su negalia dieną; 2021-12-10 Nacionalinio žmogaus teisių forumo metu organizuota tikslinė diskusijoje: "Įtraukusis švietimas - misija (ne)įmanoma". Forumo metu negalios aspektai akcentuoti ir kitose diskusijose dėl smurto lyties pagrindu, neapykantos nusikaltimų, socialinės apsaugos ir kt.
- 4.7. 2021 m. LNF vykdė tikslinius mokymus įvairių sričių specialistams dėl asmenų su negalia teisių užtikrinimo. Pvz., LNF bendradarbiaujant su VRK vykdė mokymus „Asmenų su negalia teisių užtikrinimas rinkimuose“, skirtus tiek savivaldybių, tiek apylinkių rinkimų komisijų nariams dėl visiems prieinamų rinkimų organizavimo. Buvo vykdyti mokymai tema “Požiūrio į žmones su negalia keitimas ir jų teisių įgyvendinimas socialinės globos įstaigose” socialinės globos namų darbuotojams. Organizuoti mokymai apie žmonių su negalia skirtingus poreikius ir jų užtikrinimą organizuojant Nepatogaus kino renginius; kt.

- 4.8. Paminėtina LNF veikla, atstovaujant asmenų su negalia teises valstybinėse institucijose, teisminėse bylose: pvz. 1) 2021 m. LNF kartu su Lietuvos žmonių su negalia sąjunga tęsė dalyvavimą teisminėje byloje atstovaujant šeimą, iš kurios buvo paimtas vaikas dėl jų turimos negalios.
- 4.9. Atlikta 1 tikslinė moterų ir mergaičių su negalia viktimologinė apklausa dėl moterų ir mergaičių su negalia patiriamo smurto (dalyvavo 105 respondentai Lietuvos mastu; parengta 1 tyrimo ataskaita). Tyrimo rezultatai buvo pristatomi ir viešinami įvairiais formatais: susitikimų metu, straipsniuose, interviu.
- 4.10. LNF teikia konsultacijas telefonu, el. paštu bei FB profilyje besikreipiantiems asmenims, nukreipia juos į institucijas, kitas NVO, teikiančias paslaugas neįgaliesiems, teikia konsultacijas advokatams, šiems atstovaujant asmenų su negalia teises kitose bylose.

Dalyvavimas tarptautiniuose renginiuose:

LNF darbuotojai dalyvavo **tarptautiniuose renginiuose**, kuriuos organizavo (arba prisidėjo prie organizavimo) EDF: Renginiuose buvo atstovaujama Lietuvos žmonių su negalia bendruomenei, aptariami JT Neįgaliųjų teisių konvencijos, ES strategijos dėl negalios įgyvendinimo, Vystomojo bendradarbiavimo sąsajos su negalia ir kiti svarbūs klausimai:

1. 2021-03-08 Dovilė Juodkaitė nuotoliniu būdu dalyvavo Europos neįgaliųjų forumo tarybos posėdyje, vykusiame Belgijoje.
2. 2021-04-23 Dovilė Juodkaitė, Simona Aginskaitė, Lina Garbenčiūtė nuotoliniu būdu dalyvavo Europos neįgaliųjų forumo visuotiniame susirinkime, vykusiame Belgijoje.
3. 2021-05-27 Dovilė Juodkaitė nuotoliniu būdu dalyvavo Europos neįgaliųjų forumo tarybos posėdyje, vykusiame Belgijoje.
4. 2021-07-05 Dovilė Juodkaitė nuotoliniu būdu dalyvavo Europos neįgaliųjų forumo tarybos posėdyje, vykusiame Belgijoje.
5. 2020-12-01-02 Dovilė Juodkaitė dalyvavo Europos Komisijos ir EDF Tarptautinės negalios dienos renginyje nuotoliniu būdu.
6. 2021-06-(15-18) Lietuvos delegacija nuotoliniu būdu dalyvavo Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos šalių narių konferencijos XIV sesijoje Niujorke. Oficialios Lietuvos delegacijos sudėtyje buvo 4 LNF atstovai Dovilė Juodkaitė, Lina Garbenčiūtė, Kęstutis Vaišnora, Ramunė Lebedytė-Undzenienė.

5. Bendradarbiavimas su kitomis organizacijomis/institucijomis.

2021 m. LNF aktyviai veikė bendradarbiaudamas su kitomis nacionalinėmis, tarptautinėmis organizacijomis, koalicijomis bei kitomis viešojo ir privataus sektoriaus institucijomis.

- 5.1. ***Lietuvos negalios organizacijų forumas (LNF) yra Europos neįgaliųjų forumo (European Disability Forum, EDF) narys***, kuris veikia, atstovauja ir gina neįgaliųjų teises Europiniu lygmeniu. EDF kas mėnesį siunčia informaciją platinimui bei e-laikraštį, kuriame talpinamos įvairios naujienos negalės tema, t.y. ES politikos kryptys, Europos neįgaliųjų politinės tendencijos, galimybės dalyvauti renginiuose, naujai priimami teisės aktai, viešos akcijos ir pan. LNF dalį aktualios informacijos vertė į lietuvių kalbą, talpino LNF tinklalapiuose, LNF Facebook profilyje, platino tarp narių. Informacija buvo pateikiama ir lengvai skaitomos kalbos (easy-to-read) formatu.

Nuo 2017 m. LNF Prezidentė Dovilė Juodkaitė išrinkta ir aktyviai dirba Europos neįgaliųjų forumo Tarybos nare.

- 5.2. ***LNF ir Nacionalinis lygybės ir įvairovės forumas (NLIF)***. Nacionalinis lygybės ir įvairovės forumas, įsteigtas 2010 metais, - tai nacionalinis bendradarbiavimo tinklas, vienijantis nevyriausybinės organizacijos, atstovaujančias gyventojų grupes, kenčiančias nuo diskriminacijos ir siekiantis, kad kaip

įmanoma sumažėtų ar visai išnyktų diskriminacija lyties, negalios, seksualinės orientacijos, amžiaus, religijos ir įsitikinimų, rasės ar etninės kilmės pagrindu.

- 5.3. **LNF ir Neformali nevyriausybių organizacijų koalicija UŽ VAIKO teises.** 2013 m. suburta Koalicija UŽ VAIKO teises stengiasi padaryti taip, kad kiekvieno vaiko teisės būtų apsaugotos. Šios koalicijos veikloje dalyvauja Dovilė Juodkaitė ir Henrika Varnienė. Koalicija aktyviai siekė įtakoti deinstitutionalizacijos procesą, susitikinėjo su LR Seimo nariais, dalvaudavo jų posėdžiuose, aktyviai dirba su LR Prezidento kanceliarija, LR Vyriausybe deinstitutionalizacijos, vaiko teisių apsaugos srityje.
- 5.4. **LNF ir Koalicija „Psichikos sveikata 2030“.** Nuo 2014 m. veikianti Koalicija, kurios nariais yra 26 nevyriausybinių organizacijos ir ekspertai. Koalicija siekia skatinti atvirumo, skaidrumo bei žmogaus teisių principų įtvirtinimą šalies psichikos sveikatos sistemoje.
- 5.5. **LNF yra Nacionalinės nevyriausybinių organizacijų koalicijos,** kuri vienija 16 didžiųjų skėtinių nevyriausybinių organizacijų, steigėja ir narė. LNF inicijavo susitikimus su ministerijomis NVO klausimams kelti. Bendradarbiaujant su atskiromis NVO koalicijos narėmis (Nacionalinis skurdo mažinimo tinklas, Švietimo tinklas, kt.) buvo inicijuoti bendri kreipimaisi bei pozicijos dėl COVID-19 pandemijos didžiausių pasekmių skurdą patiriantiems, labiausiai pažeidžiamiems asmenims, įskaitant asmenis su negalia.
- 5.6. **2021 m. LNF bendradarbiavo su LR Prezidentūra, organizuojant bendradarbiavimo patirties sklaidos renginį:** 2021-05-15 viešas renginys „Pažink negalią“, eksponuojant Švedijos instituto Parodą Access Ability LR Prezidentūros kiemelyje bei Valstybės pažinimo centre; bei 2021-06-28 tarptautinė konferencija „Informacijos prieinamumas žmonėms su negalia“, kurią globojo Lietuvos ir Lenkijos pirmosios ponios Diana Nausėdienė ir Agata Kornhauser-Duda.

6. LNF ir narių stiprinimas.

- 6.1. Informacijos apie negalią sklaida. Neįgaliųjų organizacijų ir kt. suinteresuotų asmenų informavimas. Informacija pateikiama per LNF svetainę www.lnf.lt ir facebooke www.facebook.com/LietuvosNeigaliujuForumas. LNF aktyviai viešina visų savo veiklų rezultatus LNF kontroliuojamais kanalais (svetainė, socialiniai tinklai), rengia viešas pozicijas ir komentarus, kuriuos publikuoja nacionalinėje žiniasklaidoje (LRT Televizija, LRT radija, lrt.lt, 15min.lt), taip pat nuolat konsultuoja žiniasklaidos atstovus, pristato žmonių su negalia organizacijų pozicijas įvairiais klausimais, skatina rengti publikacijas, teikia komentarus, dalyvauja laidose.
- 6.2. 2021 m. atliktas LNF asociacijos advokacijos ir organizacinės veiklos efektyvumo tyrimas, kurį sudaro 2 dalys: 1. "Lietuvos negalios organizacijų forumo veiklos analizė. Probleminės veiklos sritys, išvados ir rekomendacijos", 2. LNF komunikacijos analizė ir rekomendacijos. Parengtos dvi ataskaitos.
- 6.3. Siekiant vystyti ir plėtoti informacijos prieinamumą skirtingos negalios asmenims išversti iš anglų kalbos:

Priemonių rinkinys, skirtas kurti žmonėms su negalia pritaikytus „Word“ dokumentus, https://www.lnf.lt/wp-content/uploads/2021/10/Toolkit-Accessible-Word-Documents-LT_galutinis_suredaguotas.pdf

Priemonių rinkinys, skirtas kurti žmonėms su negalia pritaikytus „PowerPoint“ dokumentus, https://www.lnf.lt/wp-content/uploads/2021/10/Toolkit-Accessible-PowerPoint-LT_edited.pdf

- 6.4. Nariai buvo informuoti apie tarptautines pozicijas, išverstas iš anglų kalbos, - EDF parengtas leidinys:

Negalios vertinimo procedūrų gerinimas ES, https://www.lnf.lt/wp-content/uploads/2021/10/Disability-Assessment-Position-Paper-LT_edited.pdf

- 6.5. 2021 m. suorganizuoti **4 mokymai** nariams (LNF narių kompetencijoms kelti): 2021-05-07 1 mokymai "Jaunimas - negalios advokatai". 2. 2021-06-28 1 tarptautinė konferencija „Informacijos prieinamumas žmonėms su negalia“ 3. 2021-12-01 1 mokymai "Naujausios komunikacijos tendencijos socialinėje medijoje". 4. 2021-11-18/19 suorganizuota LNF strateginė sesija ir mokymai strateginės advokacijos ir komunikacijos tema. 5. 2021-12-06/07 Europos negalios forumo mokymai LNF administracijai ir nariams apie organizacijos veiklos veiksmingą organizavimą ir advokacijos efektyvumą.
- 6.6. Siekiant paminėti LNF 20-ies metų veikimo sukaktį, paruoštas ir išplatintas leidinys "LNF 20", kurį sudaro 2 dalys: 2.1. LNF dvidešimtmečio leidinys; 2.2. LNF advokacija lengvai suprantama kalba, 2020. https://www.lnf.lt/wp-content/uploads/2021/08/lnf_20_leidinys_sm.pdf ir <https://www.lnf.lt/wp-content/uploads/2021/12/LNF-KNYGA-20-mečiui-adaptuota-Galutinis-2021-11-23-1.pdf>
- 6.7. LNF dvidešimtmečiui paminėti 2021-08-26 buvo surengta diskusija apie negalios judėjimą per dvidešimt metų „Žmonių su negalia teisės Lietuvoje: kas įvyko per du dešimtmečius?“ ir bendradarbiaujant su Švedijos ambasada LNF dvidešimtmečio minėjimas ambasadoje.

Dalyvavimas darbo grupėse, tarybose, koalicijose ir pan.:

2021 m. LNF sekretoriato darbuotojai ir nariai buvo įtraukti į valdžios institucijų sudarytas darbo grupes, kuriose buvo nagrinėjami su negalia susiję klausimai bei rengiami strateginiai dokumentai, teisės aktai. LNF darbuotojai ir LNF narių atstovai dalyvavo:

	Darbo grupės, komisijos pavadinimas	Atsakinga institucija	Dalyvaujantys asmenys
1.	Dėl pagalbos priimant sprendimus modelio kūrimo	SADM	LNF prezidentė Dovilė Juodkaitė
2.	Dėl sveikatos būklės reikalavimų ir sveikatos tikrinimo tvarkos reglamentavimo įvairioms visuomenės grupėms tobulinimo	SAM	
3.	Dėl tarpinstitucinės stebėsenos grupės sudėties	SADM	
4.	Veiksmingam atsakui į neapykantos nusikaltimus ir neapykantos kalbą Lietuvoje skatinti	VRM	
5.	Neformali COVID-19 ir socialinių paslaugų teikimo pažeidžiamoms grupėms pasitarimo grupė	SADM	
6.	Dėl LR socialinio verslo įstatymo projekto parengimo	LRS	LNF direktorė Henrika Varnienė
7.	Dėl nevyriausybių organizacijų tarybos personalinės sudėties	SADM	
8.	Neįgaliųjų sveikatos priežiūros politikos grupė	SAM	
9.	Dėl ortopedijos techninių priemonių kompensavimo komisijos	SAM	
10.	Dėl judėjimo TPP		
11.	Dėl mokyklų, vykdančių bendrojo ugdymo programas,	NŠA	LNF projektų vadovė

	veiklos išorinio vertinimo organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo		Lina Garbenčiūtė
12.	Dėl nacionalinėje švietimo agentūroje vykdomų ES paramos fondų finansuojamų projektų priežiūros komitetas	NŠA	
13.	Dėl vaikų įtraukties mokytis ir įvairiapusio ugdymo 2017–2022 metų veiksmų plano patvirtinimo ir pasiūlymų pateikimo dėl jo tobulinimo	ŠMM	
14.	Lietuvos aukštojo mokslo socialinės dimensijos tobulinimo veiklos plano parengimo pagal užsienio šalių patirtį		
15.	VRSAR paslaugų teikimo ir jų išlaidų apmokėjimo tvarkos aprašo	SAM	LNF programų vadovė Dalia Kuliešienė
16.	Dėl transporto priemonių pritaikymo individualių poreikių turintiems žmonėms.	SM	LNF projektų koordinatorė Goda Ščupokaitė, LNF nariai pagal kompetencijas.
17.	Dėl informacijos prieinamumo neįgaliesiems sistemai tobulinti	SADM	LNF Komunikacijos projektų vadovė Simona Aginskaitė, LNF nariai
18.	Lietuvos aklųjų bibliotekos Taryba		LNF Komunikacijos projektų vadovė Simona Aginskaitė
19.	Dėl neįgaliųjų reikalų tarybos	SADM	LNF deleguoti 9 narių atstovai. LNF atstovas stebėtojo teisėmis (Dovilė Juodkaitė, Henrika Varnienė)
20.	Dėl Nacionalinės pažangos plano ir Plėtros programos	LRV	LNF prezidentė Dovilė Juodkaitė, LNF direktorė Henrika Varnienė, LNF programų vadovė Dalia Kuliešienė, LNF programų koordinatorė Lina Garbenčiūtė
21.	Geležinkelių paslaugų pritaikymas pagal universalios dizaino principus	SM	LNF sekretoriato ir narių atstovai

7. *Projektų rengimas ir įgyvendinimas:*

- Įgyvendinti/Įgyvendinami projektai:
 - ✓ 2021 m. Neįgaliųjų asociacijų veiklos rėmimo projektas (58.663 Eur). Projekto tikslas - skleidžiant informaciją, ugdant neįgaliųjų kompetencijas, atstovaujant neįgaliųjų teisėms ir jas ginant prisidėti prie neįgaliųjų socialinės atskirties mažinimo bei gerinti neįgaliųjų socialinę integraciją.
 - ✓ 2021 m. Nevyriausybinės organizacijos vienijančių asociacijų institucinio stiprinimo projektas (Eur 53 077 Eur). Projekto tikslas - stiprinti asociaciją „Lietuvos negalios organizacijų

forumas“ (toliau – LNF), tobulinant jos narių kompetencijas viešosios politikos srityje, įgalinant teikti pasiūlymus dėl viešųjų paslaugų negalios bendruomenės prioretizuotose srityse teikimo tobulinimo, didinant jų įsitraukimą į sprendimų priėmimo procesus ir atstovavimo neįgaliųjų bendruomenei kokybę.

- ✓ Lietuvos negalios organizacijų forumas su partneriais – Lietuvos žmonių su negalia sąjunga, VŠĮ „Rastis“, Pabradės socialinės globos namais, Jasiuliškio socialinės globos namais bei Elektrėnų šeimos namais – įgyvendina projektą „Įdarbinimo iniciatyvų žmonėms su negalia skatinimas Vilniaus regione“. Projektas pradėtas įgyvendinti 2018-04-03. Projekto biudžetas 420.988,60 Eur. Projekto tikslas – sukurti ir išmėginti praktikoje nuoseklią paslaugų grandinę, padėsiančią integruotis į darbo rinką žmonėms su negalia. Projektą sudaro nuosekliai vienas kitą papildantys komponentai.
- ✓ Pagal Erasmus+ programą finansuojamas ir kartu su partneriais (LT, IT, AT, PT) įgyvendinamas projektas „MeMe: Me & the Media“. Projekto laikotarpis: 2019 – 2021 m. Projekto tikslas - pagerinti jaunų suaugusiųjų su negalia skaitmeninės žiniasklaidos įgūdžius, naudojantis interaktyviomis priemonėmis, taip sustiprinti jų gebėjimą patiems save atstovauti socialinėje erdvėje; užpildyti spragas, susijusias su profesionalių suaugusiųjų švietėjų rengimu, siekiant geriau ugdyti jaunus žmones su negalia bei juos įtraukti į skaitmeninę (socialinę) mediją. LNF biudžetas – 2021 m. 4034 Eur.
- ✓ Nuo 2018 lapkričio iki 2021 m. įgyvendinamas Europos Sąjungos fondų finansuojamas projektas „Inovatyvios priemonės – žmonių su negalia bendruomenės aktyvinimui įsitraukti į viešojo valdymo procesus“. Projekto partneriai: Lietuvos kurčiųjų draugija, Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija "Viltis", Lietuvos paraplegikų asociacija. Projekto biudžetas – 142.761,49 Eur.

2021M. parengtos paraiškos:

- ✓ Aktyvių piliečių fondui teikta paraiška “Negalios skėčio stiprinimas – efektyviai advokacijai ir kovai su diskriminacija negalios pagrindu”. Finansuota (prasidės nuo 2022 m. birželio 1 d.).
- ✓ Neįgaliųjų asociacijų veiklos rėmimo projektas 2022-iems m. Finansuotas.

8. Parama LNF veiklai ir projektams:

- ✓ Gauta parama: parama iš VMI 1,2 % 1397 eur ir parama iš fizinio asmens 400 eur.

Atsižvelgiant į LNF 2022-iems metams parengtas paraiškas ir gautą projektinį finansavimą, planuojami atlikti darbai susiję su tęstinėmis veiklos kryptimis:

1. Tarptautinių teisės aktų, ES direktyvų bei reglamentų ir LR teisinės bazės harmonizavimas ir įgyvendinimo priežiūra;
2. Pasiūlymai dėl LR įstatyminės bazės papildymo ir galiojančių įstatymų priežiūros;
3. Bendradarbiavimas su LR savivaldybėmis;
4. Neįgaliųjų organizacijų atstovavimas, bendravimas su politikais;
5. Bendradarbiavimas su kitomis institucijomis;
6. LNF stiprinimas.
7. Strateginis bylinėjimasis.

9. LNF veikla įtakota Rusijai pradėjus 2022 m. vasario 24 d. karinę invaziją prieš Ukrainą:

LNF bendradarbiauja su Lietuvos valdžios institucijomis ir nevyriausybinėmis organizacijomis koordinuojant ir teikiant paramą ir pagalbą iš Ukrainos atvykstantiems pabėgėliams, kad jų tarpe atvykstančių žmonių su negalia poreikiai būtų atliepti.

LNF aktyviai kelia klausimus dėl civilinės saugos reglamentavimo tobulinimo ir praktinio įgyvendinimo, užtikrinant, kad ekstremalių, pavojingų ir konfliktinių situacijų metu būtų atsižvelgta į asmenų su negalia poreikius, užtikrinant jiems saugumą ir reikiamą pagalbą.